

Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól!

Istennek az a szent igéje, amelynek alapján Isten Szentlelkének segítségével hívásával a reménnyel megértett üzenetet szeretném ma megosztani veletek, a Lukács evangéliuma 21. fejezetében olvasható, a 25-től a 28. versig:

És jelek lesznek a napban, a holdban és a csillagokban, a földön pedig a tenger zúgása és háborgása miatt kétségbeesnek a népek tanácstalanságukban. Az emberek megdermednek a félelemtől és annak sejtésétől, ami az egész földre vár, mert az egek tartóoszlopai megrendülnek. És akkor meglátják az Emberfiát eljönni a felhőben nagy hatalommal és dicsőséggel. Amikor pedig ezek elkezdődnek, egyenesedjete fel, és emeljéte fel a fejeteke, mert közeledik a megváltásotok.

Micsoda kettősség! Virágvasárnap van, a Nagyhét kezdete. Jézus bevonult Jeruzsálembe, a tanítványok felsőruháikat az útra terítették, megadták a tiszteletet a Királynak. Ugyanakkor az ige apokaliptikus képet mutat. Valójában a Húsvét egésze erről a kettősségről szól - a megszorodásról, a fájdalomról, és a mindent betöltő, felülmúló örömről, amikor meglátjuk, hogy minden nyomorúság, minden szenvedés, minden fájdalom, minden halál pillanatnyi az örök étellel, Isten végtelen szeretetével, a megbocsátással, a Megváltásunkkal szemben.

Lépésről lépésre vezet minket Jézus az úton. Sokan azokban a napokban, amelyekben Jézus a Templomban tanított, az épület csodálatos voltát, szépségét, gazdagságát ecsetelik, azzal büszkélkednek. Erre válaszol Jézus, amikor kijelenti, jönnek majd napok, amikor az emberi kéz alkotta épületből kő kövön nem marad. Majd az egész város, Jeruzsálem pusztulását hirdeti. Van, aki szerint ez próféta látomás volt, és arra vonatkozott, hogy Jézus halála után néhány évtizeddel a rómaiak elfoglalják és lerombolják a várost. Igen, részben bizonyosan ez is benne van, de ennél sokkal többről van szó. Olyan figyelmeztetés ez, amely már több helyütt olvasható az ószövetségi próféciákban.

„Ne bízzatok ilyen hazug szavakban: Az ÚR temploma, az ÚR temploma, az ÚR temploma van itt!“ (Jeremiás 7,4)

„Menjete csak el szent helyemre, Sílóba, ahol először lakott az én nevem, és lássátok meg, hogyan bántam vele, népemnek, Izráelnek a gonoszsága miatt! Most pedig, mivel ilyen dolgokat követtete el – így szól az ÚR –, bár én intettelek benneteket, idejében intettelek, de ti nem hallgattatok rám, szóltam nektek, de nem válaszoltatok, azért úgy bánok ezzel a házzal, amelyet rólam nevezte el, amelyben bizakodtok, és ezzel a szent hellyel, amelyet nektek és őseiteknek adtam, ahogyan Sílóval bántam.“ (Jeremiás 7,12-14)

Ráadásul Jézus ítélete folytatódik, és a Templom, majd Jeruzsálem pusztulása után, mai igénkben a teljes - és nagyon fontos hozzátennünk, hazug, hamis - emberi világ pusztulásáról beszél. Mégis, ezekben az igékben van benne megváltásunk ígérete is. Amikor a közelgő végnek csupán a sejtése megbénítja az embereket, akkor nekünk ki kell egyenesednünk, felemelni a fejünket.

Néha ki szoktam térni az általunk ismert eredeti szöveg héber vagy görög szavainak jelentésére. A jelenlegi vírus okozta tömeges megbetegedések legsúlyosabb tüneteinek ismeretében egészen megdöbbentő, hogy ott, ahol a magyar fordítások úgy szólnak, hogy „megdermednek“ vagy „elhalnak“ a félelem miatt, görögül az ἀποψυχόντων (áposzükhontón) alak áll, amelynek jelentései között egyaránt megtalálható az, hogy kileheli a lelkét, elakad a lélegzete, fuldoklik.

Igen, nemzedékünknek is át kell élnie, hogy megdermedünk a félelem miatt, fuldoklunk. Ám ez még nem a vég. Járvány nem először van az emberi történelemben. Horányi Ildikó, főmuzeológus, a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum munkatársa egyszer évekkkel ezelőtt beszélt a járványokról, amelyeket jellemzően az állatokban kifejlődött vírusok indítanak el, amikor átterjednek az emberre. Miként mondta, maga a pestis szó eredetileg csak annyit jelentett, fertőzés. A XI-XII. században magyar krónikákban is számtalanszor előfordul. Egyéb leletek azonban egyértelművé teszik, hogy a XIV. században már a pestis szó mai értelmében vett kór pusztította el Európa lakosságának 30 százalékát. Persze a halálozási arány ezen belül két szélső pólus között ingadozott, nagyobb népsűrűségnél, például a kor viszonyaihoz képest zsúfolt városokban elérhette a 60 százalékot is. Érthető, hogy a betegség leküzdését célzó szabályok minden más törvényt, jogot, kiváltságot felülírtak. A fertőzötteket bezárták, elkülönítették, majd rájöttek, hogy szükség van a karanténra is. Az elsők között vezették ezt be például Ragusa, azaz Dubrovnik kikötőjében. Igaz, sikertelenül, mert a hajók a part közelében horgonyoztak, és ugyan egy ember sem szállhatott le, viszont a kórt terjesztő élősködőt hordozó patkányok eljutottak a szárazföldre.

Amikor az ember leküzdötte a pestist - amúgy megjegyzendő, nem saját erejéből, hanem annak köszönhetően, hogy a pestisbolhát hordozó patkányok eltűntek, ez a parazita ugyanis csak a házi patkányon él meg, viszont Európából a vándorpatkány kiszorította kisebb társát -, szóval a pestis után úgy élt tovább az emberiség, mintha mi sem történt volna. Akkor jött a kolera. De nem sorolom tovább. Ismét csak azt tapasztaljuk, hogy a pillanatnyi ijedség, kapkodás után alapvetően nem sok minden változott.

Virágvasárnap van. Mi is ünnepeljük ezt, manapság is szokás ágakat vágni, azzal díszíteni a templomot. De levesszük-e sarunkat, tisztában vagyunk-e azzal, hogy szent hely ahol állunk. Megtisztítjuk-e magunkat, és akarunk-e, tudunk-e Istennek tetsző életet élni. Még akkor is, ha most nem mehetünk el a templomba, nem ünnepelhetünk közösen, arra kell készülnünk, hogy Isten országa, a megváltásunk közel van.

Amikor Jézus ítéletet hirdet, az emberek azt kérdezik tőle: Mester, mikor lesz ez, és mi lesz annak a jele, hogy ez megtörténik? Kérdezhetnénk sok dolgot. Például azt, amit az apostoloktól kérdeztek Pünkösöd ünnepén: Mit tegyünk? A mikor kérdésében benne lehet az aggodalom, és benne lehet az a reménykedés, hogy talán még nem most. Jézus, Lukács evangéliumának leírása szerint alig valamivel korábban, már válaszolt erre a kérdésre. Az Ő eljövetele mindenki számára látható lesz az egész világon. Ne higgyük el, ha valaki azt mondja, itt van, vagy ott van, vagy, ha valaki azt állítja, én vagyok. Csakhogy nem tudhatjuk az órát és a percet. Lesznek jelek a Napban, a Holdban, a csillagokban. Nekünk azonban nem arra kell készülnünk, hogy horoszkópokat olvasunk, abból próbáljuk megfejteni érkezésének idejét. Nem számmisztikába, titkos tanokba kell menekülnünk, hanem mindenkor készen kell állnunk arra, hogy immár közel van megváltásunk ideje.

Mert miénk az az ígéret is, hogy mindenkor velünk van. A már és a még nem emberi ésszel nehezen feldolgozható kettősségében élünk. Isten országa még ezután jön el, mégis itt van közöttünk, bennünk. Nagy kérdés, tudunk-e úgy élni, hogy itt van Isten országa. Egyszer már idéztem a német mártír lelkész Bonhoeffert: vagy túl világiak, vagy túlvilágiak vagyunk. Két kísértés. Az első, Isten országát úgy lehet értelmezni, mint kizárólag transzcendentálist, oda lehet menekülni a földi gondok elől – és ez már Marx kijelentését (a vallás a nép ópiuma) alapozza meg. A második, amikor a földön ugyan nemes célokat akarunk megvalósítani, de ez – tudva vagy tudattalanul – egybemosódik kifejezetten földi célokkal, és így Isten országa végcélját az egyház veszi hatalmába. Isten országát az ember építi, saját terveink kapnak megszentelést. Mindkét zsákutcát el kell kerülni.

Jézus tanítása világos. Egyenesedjünk fel, emeljük fel fejünk. Meggörnyedve az jár, akit teher nyom, aki szolga. A bűn szolgája. Aki meggörnyed, az csak a közvetlen környezetét látja, az csak a bajt, a fájdalmat, a szenvedést érzékeli. Aki szívét az Úrhoz emeli, az tud kiegyenesedni. Aki tudja, hogy Jézus segíti, az ő erejével fel tudja emelni a fejét, és messzebb horizontig lát.

Emeljük fel fejünket, hogy lássuk, immár közel van megváltásunk!

Ámen